

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **J. V.**, zast. Mgr. Jakubem Hájem, advokátem se sídlem Palackého nám. 354, Vizovice, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 7. 2014, č. j. MPSV-UM/5859/14/4S-ZLK, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 22. 3. 2016, č. j. 41 A 107/2014 – 33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jakubu Hájovi **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 3211 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností ze dne 25. 4. 2016 brojí žalobce, jakožto stěžovatel, proti shora označenému rozsudku (dále jen „napadený rozsudek“) Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“). Výrokem I. napadeného rozsudku krajský soud zamítl stěžovatelovu žalobu, jíž se stěžovatel domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 7. 2014, č. j. MPSV-UM/5859/14/4S-ZLK, sp. zn. SZ/774/2014/4S-ZLK (dále jen „rozhodnutí žalovaného“). Výrokem II. pak krajský soud rozhodl o nákladech řízení.

Žalovaný svým rozhodnutím zamítl podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky ve Zlíně (dále jen „správní orgán“) ze dne 29. 5. 2014, č. j. 28194/2014/ZLI (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), a toto rozhodnutí potvrdil. Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán nepřiznal stěžovateli příspěvek na živobytí.

Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku k důvodnosti stěžovatelovy žaloby zejména uvedl, že má za prokázané, že stěžovatel nedal pracovníkům správního orgánu, jakožto orgánu pomoci v hmotné nouzi dle § 6 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“), souhlas ke vstupu do svého bytu za účelem provedení sociálního šetření. To vyplývá z obsahu správního spisu, konkrétně z tiskopisu nazvaného „Udělení souhlasu s provedením sociálního šetření“, v němž je uvedeno: *„Podle § 63 zákona č. 111/2006 Sb. nesouhlasím se sociálním šetřením se vstupem do bytu dne 30. 4. 2014.“* Tato listina je opatřena stěžovatelovým podpisem, přičemž stěžovatel skutečnost neudělení souhlasu se vstupem do obydlí v řízení o žalobě nijak nerozporoval. Souhlas je přitom k provedení sociálního šetření nezbytný (§ 63 odst. 1 věta první zákona o pomoci v hmotné nouzi). Neudělením souhlasu se vstupem do obydlí tedy stěžovatel znemožnil provedení sociálního šetření k ověření skutečností rozhodných pro nárok na dávku pomoci v hmotné nouzi dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi (příspěvek na živobytí), a správní orgán postupoval souladně s ustanovením § 63 odst. 2 téhož zákona, zamítl-li z tohoto důvodu stěžovatelovu žádost. Krajský soud rovněž odkázal na právní názor Nejvyššího správního soudu v obdobné věci vyjádřený v rozsudku ze dne 23. 2. 2011, č. j. 6 Ads 127/2010 – 57, dle kterého *„zákonodárce jednoznačně stanovil možnost orgánů pomoci v hmotné nouzi v souvislosti s plněním úkolů podle zákona o pomoci v hmotné nouzi vstupovat do obydlí, v němž žijí žadatelé o dávku, s cílem provádět sociální šetření. V případě, že posuzované osoby nedají souhlas se vstupem do obydlí, může jim být žádost o dávku zamítnuta.“*

Stěžovatel v kasační stížnosti ztotožňuje důvody jejího podání s důvody uvedenými v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Konkrétně stěžovatel namítá, že správní orgán neměl jeho žádost o příspěvek na živobytí zamítnout pro neposkytnutí souhlasu se vstupem do obydlí dle § 63 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi, a to z toho důvodu, že správnímu orgánu byly již z odlišných řízení o stěžovatelových žádostech, stejně jako z jím doložených podkladů známy rozhodné skutečnosti pro posouzení jeho žádosti o předmětnou dávku pomoci v hmotné nouzi.

Stěžovatel dále v kasační stížnosti odkazuje, obdobně jako krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku, na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2011, č. j. 6 Ads 127/2010 – 57, avšak pouze v té části, kde tento soud uvedl, že *„[p]okud je správnímu úřadu i žadateli o dávku dle zákona o hmotné nouzi z předchozího řízení ve věci příspěvku na živobytí nesporné, že žadatel splňuje podmínky pro získání dávky, bylo by pak nadbytečné opakovaně naplnění těchto podmínek zkoumat. Naopak je na příslušném*

pokračování

správním úřadu, aby v rozsahu dle svého uvážení a v souladu se zákonem provedl řízení o tom, zda se naplnily podmínky pro poskytnutí dávky.“

Dle stěžovatele je tedy prvostupňové rozhodnutí nepřezkoumatelné, neboť z něho nevyplývá, proč bylo nezbytné stěžovatelovu žádost zamítnout, když provedení sociálního šetření v obydlí stěžovatele (byť k němu nebyl stěžovatelem dán souhlas) nebylo nutné.

Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil tak, že se ztotožnil se závěry krajského soudu.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval posouzením přípustnosti kasační stížnosti. Vzhledem k tomu, že stížnost směřuje proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve věci správního soudnictví, stěžovatel se jejím prostřednictvím domáhá zrušení napadeného rozhodnutí z důvodů podřaditelných pod ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. a stížnost jako celek není nepřijatelná z důvodů dle § 104 téhož zákona, shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost přípustnou. Dále je vhodné uvést, že kasační stížnost byla podána včas, řízení je osvobozeno od soudních poplatků [§ 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., ve spojení s § 11 odst. 3 písm. f) téhož zákona] a stěžovatel je v souladu § 105 odst. 2 s. ř. s. v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem (ustanoveným usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2016, č. j. 2 Ads 104/2016 – 24). Poněvadž kasační stížnost je přípustná a podmínky řízení jsou splněny, přistoupil Nejvyšší správní soud k posouzení důvodnosti kasační stížnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel v kasační stížnosti mj. uvedl, že tuto podává i z důvodu dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozsudku, popřípadě jiné vadě řízení před krajským soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Toto tvrzení však stěžovatel blíže nekonkretizuje. Samo o sobě by proto nebylo možné se jím blíže zabývat, avšak Nejvyšší správní soud je k takovým vadám přezkoumávaného rozhodnutí povinen přihlídnout, v důsledku ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s., i bez návrhu.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že neshledal v řízení před krajským soudem žádné pochybení, které by bylo vadou, jež by mohla mít za následek nezákonnost napadeného rozsudku. Ohledně přezkoumatelnosti napadeného rozsudku lze uvést, že jeho (věcný) výrok je srozumitelný a určitý, přičemž odůvodnění rozsudku je vystavěno na racionální logické konstrukci, nepostrádající vypořádání jakékoli stěžovatelovy žalobní argumentace. Krajský soud důsledně popsal důvody, které jej k zamítnutí žaloby vedly, vycházejí z obsahu správních spisů. Napadený rozsudek tedy není nepřezkoumatelný, protože stěžovatelova námitka není důvodná.

Dále stěžovatel namítal, že správní orgán již na základě své dřívější úřední činnosti disponoval dostatkem informací stran skutečností relevantních pro přiznání příspěvku na živobytí, protože sociální šetření v bytě stěžovatele bylo redundantní, a proto stěžovatelovo odepření souhlasu se vstupem pracovníků správního orgánu do jeho obydlí

nebylo dostatečným důvodem pro zamítnutí stěžovatelovy žádosti. Nejvyšší správní soud však z obsahu soudního spisu krajského soudu zjistil, že stěžovatel obdobný žalobní důvod neuplatnil v řízení před krajským soudem. Soudu přitom není známa žádná skutečnost, která by stěžovateli v uplatnění obdobné žalobní argumentace v řízení před krajským soudem bránila, a stěžovatel sám takovou skutečnost netvrdí. Již v rozsudku ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 – 49 (dostupný z www.nssoud.cz) Nejvyšší správní soud konstatoval, že „[u]stanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. in fine brání tomu, aby stěžovatel v kasační stížnosti uplatňoval jiné právní důvody, než které uplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohl; takové námitky jsou nepřípustné.“ Na tomto názoru setrvává kasační soud i nadále; uvedenou kasační námitku proto Nejvyšší správní soud vyhodnotil jako nepřípustnou.

Pokud stěžovatel v kasační stížnosti označil jako jeden z důvodů jejího podání důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy tvrzenou nezákonnost napadeného rozsudku, spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, nezbývá Nejvyššímu správnímu soudu než konstatovat, že v k tomuto kasačnímu důvodu neobsahuje kasační stížnost žádnou bližší argumentaci. Stěžovatel se omezil na vyličení jím spatřovaného pochybení správního orgánu a žalovaného, aniž přímo rozporoval jakýkoli konkrétní právní názor krajského soudu. Nejvyšší správní soud přitom v rozsudku ze dne 24. 11. 2004, č. j. 1 Afs 47/2004 – 74, judikoval, že „[n]ení důvodem kasační stížnosti ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s., cituje-li stěžovatel toliko zákonný text tohoto ustanovení nebo jeho část, aniž by jej v konkrétní věci specifikoval, a nekonkretizuje-li vady v řízení či vady v právním úsudku, jichž se soud podle stěžovatele dopustil.“ Samotná skutečnost, že stěžovatel v kasační stížnosti odkázal na důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezakládá kasační důvod, jehož důvodnost by Nejvyšší správní soud mohl posoudit.

Dále již nad rámec posouzení důvodnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud podotýká, že si je vědom podání stěžovatele ze dne 25. 5. 2016, jímž vyjádřil pochybnost o schopnosti soudem ustanoveného zástupce řádně jej zastupovat v řízení o kasační stížnosti, vzhledem k tomu, že ustanovený zástupce se nespecializuje na oblast práva sociálního zabezpečení. Stěžovatelova pochybnost však postrádala jakékoli procesní vyústění, tj. stěžovatel ve výsledku nežádal o zproštění zastoupení ustanoveného zástupce. Nejvyšší správní soud považuje za vhodné uvést, že sám ustanovený zástupce stěžovateli i zdejšímu soudu sdělil, že je přesvědčen o své schopnosti problematiku právní úpravy dávek pomoci v hmotné nouzi řádně nastudovat, přičemž nevyužil práva požádat o zrušení ustanovení zástupcem stěžovatele z důvodu narušení nezbytné důvěry mezi ním a stěžovatelem (§ 20 odst. 2 věta první zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů). Při ustanovení zástupce je soud vázán toliko požadavky dle § 35 odst. 8 s. ř. s. V řízení o kasační stížnosti je však dán advokátní přímus, tedy v případě ustanovení zástupce stěžovateli je zde třeba ustanovit zástupce z řad advokátů (§ 105 odst. 2, § 120 a § 35 odst. 8 s. ř. s.). Soudní řád správní ani zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, nestanoví soudu povinnost brát při ustanovování zástupce z řad advokátů v úvahu jeho specializaci, ač se jistě může jednat o jedno z kritérií, kterým se soud může při výběru ustanovovaného zástupce řídit. Stěžovatel však v samotném návrhu na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti takový požadavek ani nevznesl.

pokračování

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, přičemž neshledal přítomnost vad, ke kterým je povinen přihlídnout i bez návrhu (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), a proto nezbylo, než ji zamítnout v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud (přiměřeně dle § 120 s. ř. s.) na základě ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., jenž reflektuje principiální kritérium náhrady nákladů řízení spočívající v procesním úspěchu účastníků soudního řízení správního. Vzhledem k tomu, že stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti procesně úspěšný, nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení. S ohledem na ustanovení § 60 odst. 2 s. ř. s. nemá právo na náhradu nákladů řízení ani procesně úspěšný žalovaný, neboť meritem řízení o kasační stížnosti byla otázka nároku na dávku pomoci v hmotné nouzi (příspěvek na živobytí).

Jak již bylo uvedeno výše, stěžovateli byl usnesením zdejšího soudu ze dne 19. 5. 2016, č. j. 2 Ads 104/2016 - 24, ustanoven zástupce z řad advokátů – Mgr. Jakub Háj. Hotové výdaje a odměnu za zastupování platí v takovém případě stát (§ 35 odst. 8 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přiznal zástupci stěžovatele odměnu za dva úkony právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení po ustanovení zástupce soudem a doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] v celkové výši 2000 Kč [§ 9 odst. 2 a § 7 bod 3. téže vyhlášky], k čemuž náleží paušální náhrada hotových výdajů ve výši 600 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky).

Dále soud přiznal ustanovenému zástupci na základě § 13 odst. 1 advokátního tarifu jako náhradu za cestovní výdaje vynaložené dne 7. 6. 2016, v souvislosti nahlížením do spisu u zdejšího soudu, na jízdu z Vizovic do Brna a zpět osobním automobilem tov. zn. HONDA, reg. zn. X, celková vzdálenost 222 km, při spotřebě 5,9 l/100 km, palivo BA 95 při ceně 29,70 Kč/l, sazba základní náhrady za použití vozidla ve výši 3,80 Kč/km, ve výši jedné třetiny, neboť zástupce stěžovatele nahlížel rovněž do spisů Nejvyššího správního soudu sp. zn. 10 Ads 107/2016 a 2 Ads 105/2016, tedy celkem 411 Kč. Dále dle § 14 odst. 1 advokátního tarifu náleží ustanovenému zástupci v souvislosti s nahlížením do spisu náhrada za promeškaný čas v počtu šesti půlhodin po 100 Kč (§ 14 odst. 3 advokátního tarifu), opět ve výši jedné třetiny, tj. 200 Kč.

Zástupce stěžovatele uvedl, že není plátcem daně z přidané hodnoty. Celkem tedy Nejvyšší správní soud přiznal zástupci stěžovatele částku 3211 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu na účet, jenž zástupce stěžovatele specifikoval v podání ze dne 4. 7. 2016.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. července 2016

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu